

Persbericht

Lokale gemeenschappen in Dessel en Mol krijgen eeuwigdurend fonds

Dessel, 3 juni 2016 - In Dessel werd vandaag het Lokaal Fonds officieel boven de doopvont gehouden. Het fonds zal eeuwenlang projecten en activiteiten steunen in de regio Dessel en Mol. Het is een initiatief van NIRAS (Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen) en de lokale partnerschappen STORA (Dessel) en MONA (Mol).

Het Lokaal Fonds werd opgericht als onderdeel van het project rond de oppervlakteberging van radioactief afval in Dessel. In de bergingsinstallatie zal het Belgische laag- en middelactieve kortlevende afval geborgen worden. Om de bergingsinstallatie op hun grondgebied te kunnen aanvaarden, hebben de lokale gemeenschappen van Dessel en Mol verschillende voorwaarden gesteld. Deze voorwaarden gingen over veiligheid, milieu en gezondheid, financiering, tewerkstelling, inspraak en participatie, kennisbeheer ... De partnerschappen vroegen ook de oprichting van een fonds dat de inwoners van de gemeenten Dessel en Mol ten goede zal komen. NIRAS werkt alle voorwaarden uit in samenwerking met de partnerschappen.

Eeuwigdurend fonds

Het beginvermogen van het Lokaal Fonds zal tussen 90 en 110 miljoen euro²⁰¹⁰ bedragen en wordt gefinancierd door de afvalproducenten. Uniek aan het Lokaal Fonds is, naar analogie met het Nobelfonds, dat het zichzelf gedurende eeuwen in stand zal houden. Door het beginvermogen te beleggen, zullen ook de volgende generaties de opbrengsten kunnen gebruiken om projecten en activiteiten te financieren. Welke klemtonen ze precies leggen, zullen onze nakomelingen zelf kunnen beslissen. Op die manier creëren NIRAS en de lokale partnerschappen een blijvende meerwaarde voor de regio. Bovendien blijft zo de herinnering aan de bergingsinstallatie levendig: de bevolking moet over 300 jaar nog altijd weten dat de bergingsinstallatie voor radioactief afval zich in Dessel bevindt. Dat is één van de elementen die een rol spelen bij de veiligheid op lange termijn.

Het Lokaal Fonds is wettelijk vastgelegd in de wet op het Fonds voor Middellange Termijn uit 2010. Die wet regelt de financiering van alle projectonderdelen die gelinkt zijn aan de oppervlakteberging en ten gunste komen van de lokale gemeenschap. De Belgische staat erkent daarmee formeel dat de inwoners van Dessel en Mol recht hebben op meerwaarden, omdat ze een dienst leveren aan de Belgische bevolking door de bergingsinstallatie voor radioactief afval te aanvaarden.

Overdracht aan de bestuurders

NIRAS en de partnerschappen hebben de oprichting van het Lokaal Fonds jarenlang intensief voorbereid. Op 3 juni gaven zij, tijdens de officiële stichting, de fakkel door aan de bestuurders van het Lokaal Fonds. Hun eerste taak is om het fonds operationeel te maken. Zo kunnen zij de dagelijkse werking van het fonds organiseren en de strategische planning opstellen. De Uitvoerende Comités van Dessel en Mol zijn een belangrijke schakel in het Lokaal Fonds. Zij zullen elk een gelijk deel van de opbrengst uit het fonds ontvangen en los van elkaar beslissen hoe ze dat geld zullen gebruiken. Zij zullen ook vastleggen op welke manier en op basis van welke criteria de projecten en activiteiten worden geselecteerd die financiële steun zullen ontvangen.

Voorschot

De financiering van het fonds is gekoppeld aan de vergunning voor de bouw en exploitatie van de oppervlaktebergingsinstallatie. Pas wanneer het FANC (Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle) die vergunning verleend heeft, wordt het fonds gevuld. Omdat dit meer tijd in beslag neemt dan voorzien, heeft NIRAS een voorschot op het beginvermogen

vrijgemaakt van 1 miljoen euro. NIRAS zal dat voorschot overmaken zodra het FANC het vergunningsdossier volledig verklaart en het Lokaal Fonds operationeel is. Lokale verenigingen of initiatieven die zich willen aanmelden voor steun, moeten dus nog even wachten om hun dossier in te dienen.

Veiligheid blijft prioriteit

De oppervlaktebergingsinstallatie in Dessel moet in de eerste plaats veilig zijn. NIRAS heeft alle mogelijke veiligheidsstudies uitgevoerd en elk aspect van de oppervlakteberging minutieus onderzocht. Het ontwerp is wetenschappelijk onderbouwd en steunt op internationaal erkende technieken. Het hele project rond de berging wordt vormgegeven in nauwe samenwerking met de lokale partnerschappen.

Jean-Paul Minon, NIRAS: *"De veiligheid van de afvalberging is onze hoogste prioriteit. Dankzij het eeuwigdurende fonds dat we vandaag hebben opgericht, zullen ook de toekomstige generaties zich bewust zijn van de bergingsinstallatie in Dessel. De meerwaarden die het fonds creëert, dragen bovendien bij tot het lokale draagvlak voor de berging. Samen met de partnerschappen hebben we de voorbije jaren het Lokaal Fonds grondig voorbereid. Nu geven we de fakkel door aan de bestuurders."*

Jef Verrees, voorzitter MONA: *"De veiligheid van de inwoners is uiteraard onze hoofdbekommernis. Maar met het Lokaal Fonds wordt een andere belangrijke voorwaarde vervuld. Het fonds zal gedurende eeuwen een mooie toegevoegde waarde betekenen voor de bevolking in de regio."*

Roel Mermans, voorzitter Lokaal Fonds: *"Het is een hele eer om mee aan de wieg te mogen staan van dit historische project voor de regio, een primeur ook in België. Het fonds zo snel mogelijk operationeel maken, is nu de volgende stap. Zodat de mensen van Dessel en Mol snel de vruchten kunnen plukken van dit unieke meerwaardeproject."*

Meer info - niet voor publicatie:

NIRAS, Evelyn Hooft, +32 14 33 00 04, + 32 475 60 25 04

STORA, Hugo Draulans, + 32 14 37 34 65, + 32 476 67 36 26

MONA, Jef Verrees, +32 486 78 14 15

Wat is NIRAS?

NIRAS, de Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen, is sinds haar oprichting in 1980 verantwoordelijk voor het beheer van het radioactieve afval in België. De instelling heeft als taak de bevolking en het milieu doeltreffend te beschermen tegen de gevaren van radioactief afval.

Wat is STORA?

STORA vzw staat voor 'Studie-en Overleg Radioactief Afval Dessel'. In 2006 werd hun project door de regering verkozen als oplossing voor het laag- en middelactieve kortlevende afval. STORA blijft erover waken dat de bijkomende voorwaarden die de Desselaars gesteld hebben, uitgevoerd worden. Daarnaast informeert STORA de Desselaars over alle nucleaire zaken in de gemeente.

Wat is MONA?

MONA vzw is het Mols Overleg Nucleair Afval, een partnerschap tussen de gemeente Mol en NIRAS. Zij werken samen om de Molse bevolking een stem te geven in de nucleaire problematiek. Zij worden betrokken bij de uitwerking van de bergingsinstallatie omdat de gekozen locatie vlak bij de grens tussen beide gemeenten ligt. Ook de Molse voorwaarden worden opgenomen in de uitwerking van het project.